De Digitale Snelweg

Vogels kijken langs De Digitale Snelweg

Nummer 86

Peter Meijer

Roodhalsgans

Gerard Ouweneel wijst ons op een website die speciaal aandacht geeft aan de Roodhalsgans: *http://www.brantaruficollis.org/*. Er staan onder andere ook artikelen op over een groot aantal omgekomen vogels door slecht weer. Ook kunt u interessante video's bekijken. De informatie op deze website wordt onderhouden door de Red-Breasted Goose International Working Group (RBGIWG). De groep bestaat uit een groot aantal mensen die deze prachtige gans bestuderen en beschermen. De groep krijgt steun van de 'Bulgarian Society for the Protection of Birds (BSPB)/BirdLife Bulgaria'. Het doel van de groep is uitvoering te geven aan het Soortplan dat opgesteld is door een internationale groep. De coördinatie van de RBGIWG is gevestigd in Roemenië in het kantoor van de Romanian Ornithological Society (ROB).

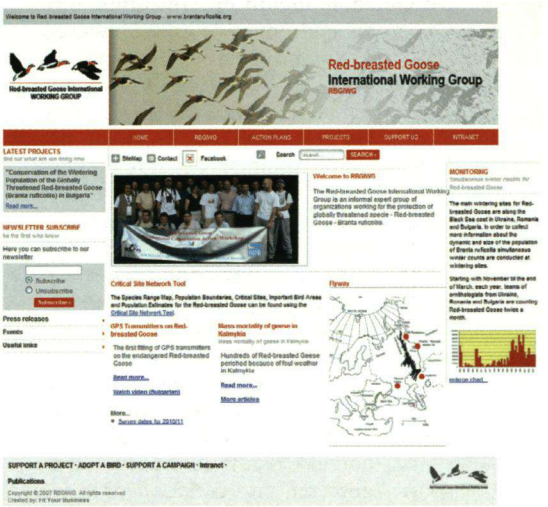

Op de website van de RBGIWG staat veel interessante informatie over de Roodhalsgans.

Oehoe vangen?

Op *http://www.zie.nl/video/opmerkelijk/Dode-kuikens-moeten-oehoe-lokken/m1fzuxrfsfuo* is een filmpje te zien dat toont hoe medewerkers van de dierenambulance in Alphen aan den Rijn proberen een Oehoe te vangen. Deze stad werd geteisterd door een Oehoe. Het dier werd al langere tijd in de stad gesignaleerd en viel sinds enige tijd ook huisdieren aan. De dierenambulance werd ingeschakeld om de uil met behulp van dode kuikens te vangen. Uiteindelijk eindigde het avontuur van de Oehoe in de Avifauna van Alphen aan den Rijn.

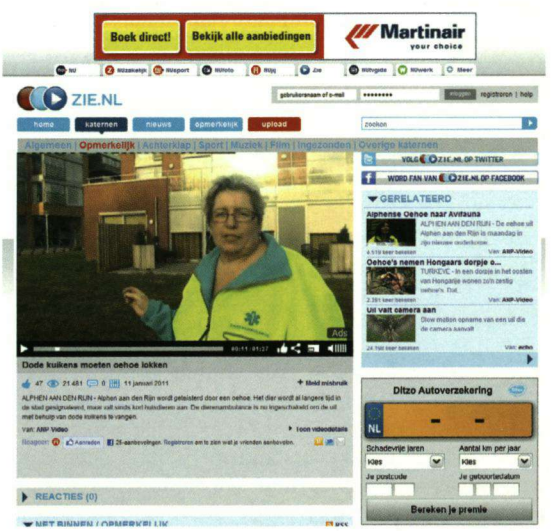

In Alphen aan den Rijn moeten vrijwilligers uitrukken om een Oehoe die overlast gaf te vangen.

Spreeuwen goed voor AA

In de digitale versie van De Telegraaf op 11 januari 2011 lezen wij dat Roemeense vogels zich 'dood

drinken'. Inwoners van de Roemeense stad Constanta vonden tientallen dode Spreeuwen. De vogels bleken te zijn bezweken aan alcoholvergiftiging. Zij hadden druiveresten gegeten die waren overgebleven bij de productie van wijn, althans volgens de lokale autoriteiten. 'De dode vogels werden zaterdag gevonden aan de rand van de stad. De vrees bestond dat zij zouden zijn overleden aan vogelgriep. De echte doodsoorzaak kwam vast te staan na analyse van de maaginhoud van de Spreeuwen'.
Onlangs doken ook her en der berichten op over massale sterfte van vissen en vogels, onder meer in de Verenigde Staten, Zweden en Italië. Volgens sommige doemdenkers is dat een teken dat het einde der tijden nabij is. Deskundigen houden het op stom toeval.

Berichten over vogels die dood uit de lucht vielen waren groot nieuws in de media in het begin van 2011.

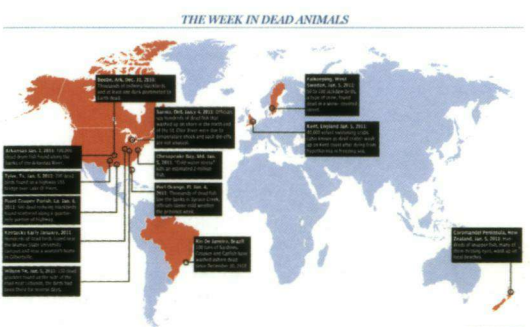

De Canadese uitgave National Post plaatste een overzcht van gevallen van dieren die plotseling dood gingen op verschillende plaatsen verspreid over de wereld, op haar website.

Vogels vallen dood uit de lucht in Arkansas (VS)
Die berichten over vogels die dood uit de lucht vielen, waren wel groot nieuws in het begin van het jaar 2011. U bent het mogelijk al weer ver-geten als u dit leest. Zie onder andere: *http://newsfeed.time.com/2011/01/03/why-did-thousands-of-birds-drop-dead-in-the-arkansas-sky/* of kijk op de webste van de National Post, waar een overzicht staat van een reeks meldingen van dode dieren verspeid over de wereld: *http://nationalpostnews.files.wordpress.com/2011/01/web0105-dead-animals12.jpg*.
Op 8 januari 2011 luisterde ik naar Kees Moeliker van het Natuurhistorisch Museum te Rotterdam, die in het programma 'Tros Kamerbreed' de golven van emotie wist te bedaren. Op een website van de TROS is ook nog één en ander hierover te lezen: *http://radio.tros.nl/?userPage=nieuwsshow*. Moeliker stelt dat dergelijke verschijnselen vaker voorkomen om wat voor oorzaak dan ook. Tevens werd gewezen op een kaartje dat de Canadese krant 'National Post' publiceerde van alle gevallen van grote groepen dieren die binnen de eerste week van januari 2011 stierven. Niet alleen Epaulet-spreeuwen en de Glanstroepialen worden genoemd, maar ook de Kauwen die in Zweden gevonden werden, krabben en diverse vissoorten op diverse plekken in de wereld.
'Is de ondergang van de wereld op komst?' zo vroegen sommigen zich af. Van een curator van een bekend museum mag je een gedegen antwoord verwachten en dat kwam er ook. Natuurlijk moet de oorzaak van de massale sterfte onderzocht worden, maar een dergelijk verschijnsel is lang geen uitzondering. Wij kennen dit natuurlijk van de groepen dolfijnen en walvissen die regelmatig aanspoelen in zuidelijke streken.

Een columnist in Slate stelde dat het eigenlijk wel een voordeel was dat er zoveel dode vogels werden gemeld, omdat het een goede stimulans zou zijn voor de ornithologie. De stroom berichten over de slachtoffers onder de vogels stimuleerde velen om de lucht goed in de gaten te gaan houden.

Zoöloog Petter Bøeckman van het Noors Natuurhistorisch Museum wijst erop dat dit een klassiek voorbeeld is van nieuws dat toevallig grote aandacht krijgt. Er zijn talrijke voorbeelden van massasterfte die nooit in de media komen. Ze gebeuren gewoon op zee of in landelijke gebieden

Een gier met een zender die in Saoedi-Arabië werd gevonden, werd al er daar direct van verdacht te zijn ingezet voor spionage.

ver van de grote stad. Er sterven ook veel vogels in de winter als er grote voedselschaarste is. Hij wijst op een schandalig feit waarbij 60.000 eenden in 1976 stierven nadat ze per ongeluk waren geland in een groot gebied van ruwe olie. Het leek waarschijnlijk op een rustige plek in kalm water. In de onlinekrant 'Slate' staat dat dankzij de massasterfte van vogels er nu zeer veel mensen naar vogels gaan kijken: *http://www.slate.com/id/2280960?wpisrc=newsletter_tis.*

Vale Gier als spion?

Toen men in Saoedi-Arabië een gier met een zender vond werd onmiddellijk aangenomen dat het om een geval van spionage ging. Men dacht dat het hier om een Mossad-spion ging. De vogel, die voor wetenschappelijk onderzoek gezenderd was door de Universiteit van Tel Aviv, vloog het Saoedisch gebied binnen. Daar werd het beest volgens persbureau Hataretz gevangen. De vogel droeg een zender en een ring als onderdeel van vogeltrekonderzoek. Deze ring droeg de inscriptie 'Tel Aviv University'. Dat wekte de verdenkingen op. Burgers en lokale verslaggevers vertelden tegen de Saoedische krant Al-Wheem dat de Israëlische vogel onderdeel kon zijn van een zionistisch complot. Het nieuws van de arrestatie van de vogel verspreidde zich snel en veel mensen plaatsten berichten op weblogs in Arabische talen, waarin verzekerd werd dat de vogel was getraind en losgelaten om te spioneren.

Onlangs suggereerde een Egyptische politicus al dat de haai die een toerist doodde en verscheidene mensen verwondde, ook zou zijn gestuurd door de Mossad. Het dier zou volgens de regionale gouverneur van de Sinaï een Israëlische agent zijn. Met dank aan Henri Bouwmeester die ons wees op de link van het artikel in

Onderzoekers bestuderen vogelzang door daarbij gebruik te maken van een simpel rubberen apparaat waarmee zij vogelgeluiden kunnen nabootsen.

MailOnline: *http://ww.dailymail.co.uk/news/article-1344019/Vulture-tagged-Israeli-scientists-flies-Saudi-Arabia-arrested-spy.html#ixzz1ABoYUWrT.*

Nieuw licht op vogels en geluiden

Guido Brouwer wijst ons op de nieuwe krant 'Nieuwslog'. 'Dit is een krant van een netwerk van deskundigen die op hun gebied het nieuws schrijven. Nieuwslog wil de krant van de toekomst worden. Niet een krant die van papier naar online gaat, maar een krant die online ontstaat. Een krant die geen gebruik maakt van journalisten in vaste dienst, maar een krant die gemaakt wordt door mensen als jij en ik. Mensen die verstand hebben van het onderwerp waarover ze schrijven, omdat dat hun vakgebied is of omdat ze daar veel kennis over hebben'.

Onder de link: '*http://www.nieuwslog.nl/2011/01/02/eenvoudig-rubberen-apparaatje-bootst-complexe-vogelgeluiden-na/*' staat een artikel te lezen over onderzoek naar vogelgeluiden. Er staat te lezen: 'Een simpel rubberen apparaat dat is ontwikkeld om vogelzang na te bootsen, zal een nieuw licht werpen op de wijze hoe vogels complexe zang produceren. Het apparaat dat een vogelstemband nabootst, zal niet in staat zijn om alle vogelgeluiden te maken, verklaart Aryesh Mukherjee, een lid van het projectteam van de Harvard Universiteit'. De Amerikaanse ontdekking werd gedaan tijdens een project dat werd uitgevoerd om meer over het fysieke gedrag van vogels en hun gezang te leren. Ze werken met neurowetenschappers die proberen te begrijpen hoe een vogel leert zingen. Dit gebeurt doordat de luchtwegen een elastisch membraan van de veren hebben dat dan op een bepaalde manier gaat trillen, vertelt Mukherjee, maar je moet niet denken dat we alle vogelgeluiden na kunnen bootsen. Het ontwerp van het apparaat is zeer rudimentair. Het is gemaakt van twee stukken rubber die aan elkaar vastzitten. Door het verlaten van een klein gebied in het midden, krijg je een 'stempad'.

Volgens Mukherjee zijn ze in staat om de zang van een Bengaalse Vink en een Zebravink te produceren. Het lied van de Zebravink is wat ingewikkelder, dus vereist dat meer behendigheid, maar het lijkt erop dat dit spoedig lukt. Een vogellied is een complex van geluiden vol met ingewikkelde patronen en rijk aan harmonische klanken. Het is een onderwerp van vele wetenschappelijke studies. Neurowetenschappers zijn al jaren mee bezig na te gaan hoe jonge vogels hun liedjes leren van volwassen vogels. Daar gingen enkele complexe wetenschappelijke ontdekkingen aan vooraf. Volgens Mukherjee is dit project een manier om een vogellied te repliceren. Met behulp van een 'spier' (motor op het apparaat) kan men vogelgeluiden produceren. Hij suggereert dat de controle die nodig is om schijnbaar complexe nummers te produceren niet zo uitdagend is als men eerder had verwacht. Het enige dat we kunnen zeggen is wat we hebben geleerd van onze experimenten. We delen die informatie ook met biologen. Een ander lid van het team, Shreyas Madre, nu een assistent van een professor aan de Brown Universiteit in Rhode Island, ontwikkelde een wiskundig model om te zien of het mogelijk is om enkele van de belangrijkste beginselen vast te stellen in het

produceren, van de complexe vogelzang. Het is een uitdaging om meer te weten te komen over de manier waarop vogels hun lied produceren. Het team is van plan de bevindingen in de nabije toekomst te publiceren.

India, gezien door de ogen van een vogelaar
Een interessante link kreeg ik via een Amerikaanse kennis: *http://travel.nytimes.com/2011/01/16/travel16India.html?nl=todaysheadlines&emc=tha210.* In het vier pagina's lange artikel schrijft de voormalige chef de bureau van de New York Times, Somini Sengupta, hoe hij gegrepen werd door de vogels in India en hoe hij overal is gaan kijken. Het artikel is te lang om in zijn geheel te citeren of zelfs om verkort weer te geven. Leest u het zelf. Het artikel staat in 'Slate', een on-line krant die in de Verenigde Staten gemaakt wordt.

In het Amerikaanse Congresgebouw huisde enige tijd een opmerkelijke bewoner: een Coopers Sperwer.

Hoe kan je een ander duidelijk maken wat je zelf ziet in het veld? Een opgave die niet altijd even gemakkelijk is. Op de website van de Santa Monica Bay Audubon Society geeft men daarvoor een aantal nuttige tips.

Democratisering van de vogels
In de digitale versie van de Belgische krant De Morgen lazen wij: 'De bibliotheek van het Amerikaanse Congres heeft al enkele dagen een opmerkelijke bewoner. Een Coopers Sperwer *Accipiter cooperii* heeft zich in de hoofdkamer van het gebouw genesteld'. De sperwer werd al snel 'Cooper' genoemd en was door een open raam naar binnen gevlogen. Een medewerker van de bibliotheek merkte de vogel als eerste op toen hij de vogel tegen het 48 m hoge plafond zag rondvliegen. Intussen is al heel wat geprobeerd om Cooper naar beneden te lokken. Zo werd zelfs een iPhone-applicatie ingezet die het geluid van de vogel nabootst. De sperwer trapte er echter niet in. In Amerika heet deze vogelsoort Coopers Hawk en in het nieuwsbericht wordt de vogel als Havik aangeduid. De Amerikaanse Fish and Wildlife Service is ingezet om Cooper veilig in de buitenlucht te krijgen. Zie: *http://www.demorgen.be/dm/nl/5381/Bedreigde-Dieren/article/detail/1213122/2011/01/25/Havik-nestelt-zich-in-bibliotheek-van-Amerikaans-Congres.dhtml.* Op *http://www.shoppingblog.com/blog/122118* zijn een foto en een filmpje te vinden van de vogel.

Waar waar waar?
Mij gebeurt het regelmatig dat iemand een leuke vogelsoort ziet en uitgebreid aanwijzingen geeft over waar deze zich bevindt, maar dat het mij maar niet lukt de vogel ook te zien. Dat kan heel vervelend zijn als het een 'lifer' betreft. In het buitenland is soms helemaal net of er iets aan de ogen mankeert. Tijdens een reis in Costa

Een woerd en een vrouwtje Wilde Eend die pogingen doen een dode kikker te verorberen.
Foto: Hans Zweekhorst.

Rica zagen alle leden van het reisgezelschap een Zeledonia. Ik hoorde de vogel echter wel roepen, maar te zien kreeg ik hem niet. De gids keek mij medelijdend aan. Hij zag mijn wanhoop. Gelukkig is er nu een website met daarop een artikel, dat Chuck Almdale schreef met veel tips. Voordat je alles gelezen hebt is de soort ook gevlogen en dus is het maar goed thuis een en ander goed voor te bereiden. Onze gids in Costa Rica had een laserpen bij zich. Daarmee kon hij ons gelukkig vaak goed helpen, mits je natuurlijk de rode punt zag. Iemand een soort in de telescoop laten zien, is ook heel vriendelijke methode en dat heeft mij menig keer geholpen. Het artikel helpt om eens na te gaan of de aanwijzingen die je krijgt, ook echt behulpzaam zijn. Kijk op: *http://bit.ly/ewXXe8*. Met dank aan Johan van de Woude.

Reacties van Lezers

Hans van Baalen uit Maren-Kessel, een dorp aan de Maas, stuurde een bericht naar aanleiding van een stukje in de rubriek 'Vogels kijken langs De Digitale Snelweg' (*het Vogeljaar* 58(4): 'Afgelopen jaar (2010) hebben we voor het eerst een broedend steenuilenpaar gehad (drie jongen die alle zijn uitgevlogen) in een zelf opgehangen uilenkast in een zogenaamde bakenboom in de uiterwaard. Op 8 januari 2011 heb ik (vlak voor de hoogwatergolf!) de kast schoongemaakt. Ik trof hierbij als (winter)voorraad vijf muizen en een kleine rat aan. Deze laatste was nog soepel, dus waarschijnlijk pas gevangen. De kast is de hele winter door één Steenuil bezet'.

Hans Zweekhorst uit Delfgauw stuurde mij naar aanleiding van *het Vogeljaar* 58(3): 125 een foto van een Wilde Eend in zijn vijver. De foto is van 14 maart 2010 en de kikker was al dood (gevroren). 'In december 2009 zag ik bij een wak in de verder dichtgevroren vaart dat eerst de woerd en daarna het wijfje een dode pad wilden verorberen. Beide eenden zijn ermee gestopt'. Kennelijk toch niet zo lekker!

Mocht u mij op zaken willen attenderen of naar aanleiding van bovenstaande willen reageren dan kunt u mij bellen of schrijven. Mijn website vindt u op: *http://www.petercmeijer.nl*. Daar vindt u ook een link naar *het Vogeljaar* en naar de genoemde links uit de rubriek 'Vogels kijken langs De Digitale Snelweg'. Ook verwijzingen naar andere vogelaars en vogelorganisaties kunt u er vinden.

■ P.C. Meijer, Mossel 16, 1775 JB Middenmeer, (0227) 50 35 59, e-mail: digitalesnelweg@petercmeijer.nl.